

Aart Strootman bouwt fantasie-instrument Bosch na DUISTERE MUZIEK UIT DOOR BOSCH BEDACHTE INSTRUMENTEN

Aart Strootman bouwde de alleen op een drieluik van Jeroen Bosch bestaande luit-harp na en schreef er ook muziek voor.

‘Ergonomisch is het een onding.’

DOOR GERRIT VAN DEN HOVEN

Het mooiste detail is het haakje. Van het soort waarmee je een deur vastzet. „Ik wist ook niet hoe het anders op te lossen”, zegt Aart Strootman (28), muzikant, componist en instrumentenbouwer. Strootman zette een harp op een luit, net zoals Jeroen Bosch dat ruim 500 jaar geleden deed in zijn beroemdste werk *Tuin der lusten*.

Maar waar Bosch het af kon met een penseel en verf, ging Strootman aan de slag met hout en snaren. Veel informatie haalde hij uit internetfora. „Het is een beetje uit de hand gelopen.” zegt hij. „Ik wist eigenlijk niet goed waar ik aan begon. Ik bouw zelf mijn gitaren, maar een renaissance-luit en een harp had ik nog nooit gebouwd.”

Op het drieluik ‘Hel’ van *Tuin der lusten* is de luit-harp afgebeeld. Het instrument verplettert een naakte gestalte. Op de billen van dat lichaam is een partituur afgebeeld. „Met een loep heb ik de noten ontcijferd. De eerste noten zijn net leesbaar”, zegt Strootman en om dat te illustreren slaat hij een paar noten aan op de piano.

Naar het antwoord waarom Bosch de instrumenten in het rechterluik de hel van *Tuin der lusten* plaatste, blijft het gissen. „Het is raadselachtig omdat harp en luit destijds werden gezien als hemelse instrumenten. Dus was het logischer geweest ze in het middendeel te plaatsen.”

Het verzoek om instrumenten van Bosch na te bouwen kwam van het Storioni-trio. Voor hun festival in Eindhoven en Brabant, dat in het teken staat van Jeroen Bosch, kwam het verzoek een stuk over Bosch te componeren. Daar ontstond het idee voor het nabouwen van de instrumenten. Waar de Duitse componist Marco Mlynek de grote draailier nabouwde die net naast de luit-harp is afgebeeld, concentreerde Strootman zich op het andere instrument. Voor de Bosch Parade in Den Bosch vorig jaar bouwde Strootman het instrument in een grote versie. Hij nam het mee in een bootje en speelde erop. Maar hij besloot een nieuwe te bouwen. „De grote harp was nauwelijks te hanteren. Maar ook wat muziek betreft kon ik er weinig mee. Door de lengte van de snaren zat ‘ie wat bereik betreft alleen in de lage tonen.”

Met het bouwen zat het werk er nog lang niet op. Strootman moet het instrument vervolgens ook leren bespelen. De luit ging, die zit dicht bij de gitaar. Maar met de harp er eenmaal bovenop, werd het ingewikkelder. „De harp staat nu eigenlijk verkeerd om en je ziet ook niet waar je vingers staan op de hals van de luit. Ergonomisch is

het een onding.”

Als hedendaags componist koos met de vier noten van het schilderij voor een eigentijdse compositie: *Tenebrae*. „Het is geschreven voor cello, viool, piano, harp-luit en draailier, met de muzikanten van het Storioni-trio in het achterhoofd. Ik speel het samen met het trio en met Marco op de draailier. Ik heb me laten inspireren door de eerste noten op het schilderij.

Het eerste deel klinkt heel donker met het gekraak van de snaren van de draailier. In het tweede deel is er meer ruimte voor de harp en in deel drie ontspoorde het stuk met een moorddadige cello. Ik dacht aan de componist Gesualdo en diens stuk over doden die afdalen in de duisternis.”

Vrijdag spelen de vijf muzikanten het stuk voor het eerst, in het Muziekgebouw in Eindhoven. „We hebben twee repetities gehad. Dat moet voldoende zijn. Het zijn topmuzikanten. Ze deinzen nergens voor terug.” Strootman zal dit jaar de luit-harp nog enkele keren oppakken. Tijdens het Cross-Link festival in vier steden (25-28 februari) gaat hij solo-concerten geven en voor November Music in Den Bosch werkt hij aan een liedercyclus met zangeres Nora Fischer.

Aart Strootman

Aart Strootman (28) studeerde in 2010 cum laude af op gitaar aan het Conservatorium in Tilburg. Hij geeft anderhalve dag per week les aan het Conservatorium in Tilburg. Hij woonde lang in Tilburg, maar woont nu in Antwerpen. Als uitvoerend muzikant is hij actief in Temko, een improvisatiekwartet dat heavy metal mixt met jazz. Later dit jaar verschijnt een nieuwe cd van het gezelschap. Strootman speelt ook in het Berlijnse gezelschap Stargaze. Stargaze maakte onder andere de muziek bij de film *The Revenant* en gaat later dit jaar ook een compositie van Strootman uitvoeren. Stargaze gaat later dit jaar toeren met de Amerikaanse band Polica. Strootman is ook actief als solist en als componist.

“

Ik wist eigenlijk niet goed waar ik aan begon. Ik bouw zelf mijn gitaren, maar een renaissance-luit en harp had ik nog nooit gebouwd

“

Ik heb me laten inspireren door de eerste noten op het schilderij. Het eerste deel klinkt heel donker met gekraak van snaren van de draailier

→ Strootman & Storioni Trio spelen het stuk vrijdag en zaterdag in het Muziekgebouw in Eindhoven en dinsdag tijdens het Wandelconcert in Den Bosch vanaf 20 uur.

Aart Strootman bespeelt zijn zelfgebouwde luit-harp. FOTO TOM TOMAS

Detail van het schilderij Tuin der Lusten met de luit-harp en de draailier.

→ De draailier die is gebouwd door Marco Mlynek, geïnspireerd door Jeroen Bosch.
